

08.04.2009. likums "Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likums" ("LV", 66 (4052), 29.04.2009.) [spēkā ar 13.05.2009.] ar grozījumiem:

- 28.10.2010. likums ("LV", 183 (4375), 17.11.2010.) [spēkā ar 01.02.2011.]

Redakcijas: [13.05.2009] [01.02.2011]

Redakcija uz 01.02.2011.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likums

1.pants. Likuma uzdevums

Likums regulē tiesisko pamatu personas vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņai.

2.pants. Vārda un uzvārda maiņas iemesli

(1) Vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) var mainīt persona, kura ir Latvijas pilsonis, nepilsonis vai kurai Latvijas Republikā piešķirts bezvalstnieka statuss, ja tā sasniegusi 15 gadu vecumu un ja pastāv kāds no šādiem iemesliem:

- 1) vārds vai uzvārds apgrūtinā personas iekļaušanos sabiedrībā;
- 2) persona vēlas dzimšanas reģistrā ierakstītajam vārdam pievienot otru vārdu. Vārds, kurš reģistrā ierakstīts pirmais, uzskatāms par pamatvārdu;
- 3) persona vēlas iegūt vai pievienot savam uzvārdam laulātā uzvārdu;
- 4) persona vēlas iegūt savu dzimtas uzvārdu tiešā augšupējā līnijā;
- 5) persona vēlas atgūt savu dzimto vai pirmslaulības uzvārdu, ja tas nav izdarīts, šķirot laulību, vai pēc laulības atzīšanas par spēkā neesošu;
- 6) personai mainīts dzimums;
- 7) viens no nepilngadīgas personas vecākiem vai abi vecāki ir notiesāti par tīša, smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu.

(2) Šā panta pirmās daļas 7.punktā minētajā gadījumā vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) var mainīt arī nepilngadīga persona, kura nav sasniegusi 15 gadu vecumu.

3.pants. Tautības ieraksta maiņas iemesli

(1) Persona, kura ir Latvijas pilsonis, nepilsonis vai kurai Latvijas Republikā piešķirts bezvalstnieka statuss, ir tiesīga vienu reizi mainīt tautības ierakstu pret savu tiešo augšupējo radnieku tautību divu paaudžu robežās, ja tā sasniegusi 15 gadu vecumu un var pierādīt savu radniecību ar minētajām personām.

(2) Persona, kuras tautības ieraksts mainīts pirms pilngadības sasniegšanas, ir tiesīga mainīt tautības ierakstu arī pēc pilngadības sasniegšanas, ievērojot šā panta pirmās daļas nosacījumus.

4.pants. Vārda, uzvārda vai tautības ieraksta maiņas iesniegums

(1) Persona, kura vēlas mainīt savu vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu, iesniedz dzimtsarakstu nodaļai (turpmāk — nodaļa) attiecīgu rakstveida iesniegumu, kurā norāda vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) vai tautības ieraksta maiņas iemeslu (turpmāk — iesniegums).

(2) Nepilngadīga persona vecumā no 15 līdz 18 gadiem iesniegumu iesniedz ar vecāku vai aizbildņu piekrišanu.

(3) Ja nepilngadīga persona nav sasniegusi 15 gadu vecumu, iesniegumu šā likuma 2.panta pirmās daļas 7.punktā minētajā gadījumā iesniedz tās tēvs vai māte, vai aizbildnis.

(4) Ja persona ar tiesas spriedumu atzīta par rīcībnespējīgu, iesniegumu iesniedz tās aizgādnis.

(5) Persona, kura atrodas ārvalstī, iesniegumu iesniedz Latvijas Republikas diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā pārsūtīšanai Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamentam (turpmāk — departaments).

(6) Ministru kabinets nosaka iesnieguma veidlapas paraugu.

5.pants. Vārda un uzvārda maiņai nepieciešamie dokumenti

(1) Persona, kura vēlas mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu), iesniegumu iesniedz personīgi, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

(2) Iesniegumam pievieno:

1) šā likuma 4.panta otrajā daļā minētajā gadījumā — nepilngadīgas personas vecāku rakstveida piekrišanu vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) maiņai vai, ja nepilngadīga persona ir aizbildnībā, — aizbildņa rakstveida piekrišanu un bāriņtiesas lēmumu par vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) maiņas atbilstību nepilngadīgas personas interesēm;

2) šā likuma 4.panta trešajā un ceturtajā daļā minētajā gadījumā — attiecīgi bāriņtiesas lēmumu par vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) maiņas atbilstību aizbildnībā esošas nepilngadīgas personas vai rīcībnespējīgas personas interesēm;

3) fotogrāfiju (4,5 x 3,5 cm).

(3) Nodaļa no citām dzimtsarakstu nodaļām pieprasa iesnieguma izskatīšanai nepieciešamos dokumentus:

1) izrakstu no dzimšanas reģistra par personas dzimšanu;

2) izrakstu no laulību reģistra, ja persona ir laulībā;

3) izrakstu no laulību reģistra, kas apliecina laulības šķiršanas faktu vai laulības atzīšanu par spēkā neesošu (izrakstu vai izziņu no laulības šķiršanas reģistra, izrakstu no laulību reģistra ar atzīmi par laulības šķiršanu vai likumīgā spēkā stājušos spriedumu par laulības šķiršanu vai atzīšanu par spēkā

neesošu, vai zvērināta notāra taisītu laulības šķiršanas apliecību);

4) izrakstu no dzimšanas reģistra par bērna dzimšanu, ja personai ir nepilngadīgs bērns;

5) citus vārda vai uzvārda maiņai nepieciešamos dokumentus.

(4) Nodaļa no Sodū reģistra pieprasa izrakstu par personas sodāmību. Sodū reģistrs sniedz atbildi 10 darba dienu laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

6.pants. Tautības ieraksta maiņai nepieciešamie dokumenti

(1) Persona, kura vēlas mainīt tautības ierakstu, nodaļai iesniedz iesniegumu personīgi, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

(2) Iesniegumam pievieno:

1) tēva vai mātes dzimšanas apliecību vai izrakstu no dzimšanas reģistra, kas pierāda personas radniecību ar tiešajiem augšupējiem radniekiem, un dokumentus, kuri apstiprina šo personu tautību;

2) šā likuma 4.panta otrajā daļā minētajā gadījumā — nepilngadīgas personas vecāku rakstveida piekrišanu tautības ieraksta maiņai vai, ja nepilngadīga persona ir aizbildnībā, — aizbildņa rakstveida piekrišanu un bāriņtiesas lēmumu par tautības ieraksta maiņas atbilstību nepilngadīgas personas interesēm;

3) šā likuma 4.panta ceturtajā daļā minētajā gadījumā — bāriņtiesas lēmumu par tautības ieraksta maiņas atbilstību rīcībnespējīgas personas interesēm;

4) Ministru kabineta noteiktās lībiešu (līvu) organizācijas atzinumu par personas etnisko izcelsmi, ja persona vēlas pašreizējo tautības ierakstu mainīt pret tautības ierakstu "lībietis (līvs)" un ar šā panta otrās daļas 1.punktā minētajiem dokumentiem etnisko izcelsmi nav iespējams pierādīt;

5) izglītības dokumentu vai citu dokumentu, kas apliecina augstākajai (trešajai) pakāpei atbilstošu personas valsts valodas prasmi, bet gadījumos, ja persona ir 1.grupas invalīds, kam invaliditāte piešķirta bez termiņa ierobežojuma, 2. vai 3.grupas redzes, dzirdes vai runas invalīds vai ir vecāka par 75 gadiem, — izglītības dokumentu vai citu dokumentu, kas apliecina vidējai (otrajai) pakāpei atbilstošu personas valsts valodas prasmi, ja persona vēlas pašreizējo tautības ierakstu mainīt pret tautības ierakstu "latvietis".

(3) Nodaļa no citām dzimtsarakstu nodaļām pieprasa iesnieguma izskatīšanai nepieciešamos dokumentus:

1) izrakstu no dzimšanas reģistra par personas dzimšanu;

2) izrakstu no laulību reģistra, ja persona ir laulībā;

3) izrakstu no laulību reģistra, kas apliecina laulības šķiršanas faktu vai laulības atzīšanu par spēkā neesošu (izrakstu vai izziņu no laulības šķiršanas reģistra, izrakstu no laulību reģistra ar atzīmi par laulības šķiršanu vai likumīgā spēkā stājušos spriedumu par laulības šķiršanu vai atzīšanu par spēkā neesošu, vai zvērināta notāra taisītu laulības šķiršanas apliecību);

4) izrakstu no dzimšanas reģistra par bērna dzimšanu, ja personai ir nepilngadīgs bērns;

5) citus tautības ieraksta maiņai nepieciešamos dokumentus.

(4) Nodaļa no Iedzīvotāju reģistra pieprasa izziņu par personas tautību, ja tā nav norādīta personu apliecinošā dokumentā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.02.2011.)

7.pants. Lēmums par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu vai par atteikumu mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu

(1) Vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) vai tautības ieraksta maiņai nepieciešamos dokumentus nodaļa nosūta departamentam, departamenta direktors izskata iesniegumu un pieņem lēmumu par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu vai par atteikumu mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Lēmums par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu vai par atteikumu mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu personai tiek paziņots Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Lēmums par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu vai par atteikumu mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu stājas spēkā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

(4) Ar brīdi, kad stājas spēkā lēmums par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu), personas vārds vai uzvārds (vārds un uzvārds) ir mainīts. Lēmums par atļauju mainīt tautības ierakstu apliecina tautības ieraksta maiņas tiesiskumu.

8.pants. Lēmums par vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) vai tautības ieraksta maiņas atteikumu

(1) Lēmumu par atteikumu mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) pieņem, ja:

- 1) persona ir sodīta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un sodāmība nav dzēsta vai noņemta;
- 2) personas vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) ieraksta maiņas iemesls neatbilst šā likuma 2.pantā minētajiem iemesliem;
- 3) persona nav iesniegusi visus šā likuma 5.panta otrajā daļā noteiktos dokumentus.

(2) Lēmumu par atteikumu mainīt tautības ierakstu pieņem, ja:

- 1) persona pēc pilngadības sasniegšanas tautības ierakstu jau ir mainījusi;
- 2) šā likuma 6.pantā minētie dokumenti nepierāda personas radniecības saites un radniecības pakāpi ar personu, kuras tautību tā vēlas iegūt;
- 3) persona nav iesniegusi visus šā likuma 6.panta otrajā daļā noteiktos dokumentus.

9.pants. Valsts nodeva

(1) Valsts nodeva par vārda, uzvārda vai tautības ieraksta maiņu ir 50 latu.

(2) Par vārda, uzvārda vai tautības ieraksta maiņu no valsts nodevas atbrīvojama:

- 1) persona, kura maina vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) šā likuma 2.panta pirmās daļas 7.punktā minētajā gadījumā;
- 2) persona, kura pašreizējo tautības ierakstu vēlas mainīt pret tautības ierakstu "lībietis (līvs)".

10.pants. Personu apliecinoša dokumenta maiņa

Lai saņemtu jaunu personu apliecinošu dokumentu, persona 30 dienu laikā pēc tam, kad stājies spēkā lēmums par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu), iesniedz šo lēmumu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei.

11.pants. Civilstāvokļa aktu reģistru un citu reģistru papildināšana

(1) Pamatojoties uz spēkā stājušos lēmumu par atļauju mainīt vārdu vai uzvārdu (vārdu un uzvārdu) vai tautības ierakstu, nodaļa Civilstāvokļa aktu likumā noteiktajā kārtībā septiņu dienu laikā papildina civilstāvokļa aktu reģistrus un civilstāvokļa aktu reģistru otros eksemplārus.

(2) Ja papildināmie civilstāvokļa aktu reģistri atrodas ārvalsts teritorijā, nodaļa paziņojumu par vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) vai tautības ieraksta maiņu septiņu dienu laikā nosūta uz šo valsti ar Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta starpniecību.

(3) Ja personas laulība likumā noteiktajā kārtībā noslēgta pie garīdznieka, nodaļa septiņu dienu laikā no dienas, kad vārds vai uzvārds (vārds un uzvārds) mainīts, nosūta paziņojumu par vārda vai uzvārda (vārda un uzvārda) maiņu šim garīdzniekam.

(4) Nodaļa ne vēlāk kā septiņu dienu laikā no dienas, kad vārds vai uzvārds (vārds un uzvārds) vai tautības ieraksts mainīts, paziņo par šo maiņu Sodu reģistram un Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistram.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums “Par vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņu” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 14.nr.; 1996, 14.nr.; 1997, 4.nr.; 1998, 24.nr.; 1999, 5.nr.; 2003, 14.nr.).

2. Ministru kabinets līdz 2009.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 4.panta sestajā daļā minētos noteikumus.

Likums Saeimā pieņemts 2009.gada 8.aprīlī.

Valsts prezidents V.Zatlers

Rīgā 2009.gada 29.aprīlī